

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4015
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 195
Ημερομ. Κατάθεσης: 29/3/2024

Αθήνα, 29.03.2024

Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Υπουργό Ανάπτυξης

Θέμα: «Η άκαμπτη στάση του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών στο θέμα των τροφείων υποψήφιων διδασκτόρων απειλεί με οικονομική εξόντωση πολλούς υποτρόφους».

Εκατόν δώδεκα υποψήφιοι/οι διδασκτόρισσες/ες - Υπότροφοι του ΙΚΥ έχουν λάβει υποτροφία στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» (ΕΣΠΑ 2014-2020), ΠΡΑΞΗ: «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» - MIS 5000432 και της «Υποδράσης 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας», στο πλαίσιο της Πράξης με κωδικό ΟΠΣ 5113934.

Οι υπότροφοι του προγράμματος «Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας Υποδράση 2: Πρόγραμμα χορήγησης υποτροφιών ΙΚΥ σε υποψήφιους διδάκτορες των ΑΕΙ της Ελλάδας» εδώ και έναν χρόνο έχουν υποβάλει τουλάχιστον τρεις επιστολές με τις οποίες παρουσιάζοντας τα εμπόδια που παρουσιάζονται στην ολοκλήρωση των ερευνών τους, ζήτησαν παράταση των προβλεπόμενων προθεσμιών καθώς και κατάργηση του όρου περί επιστροφής των τροφείων σε ενδεχόμενη μη επιτυχή υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής.

Τα παραπάνω αιτήματα είναι απολύτως δικαιολογημένα δεδομένου ότι η πρόσφατη πανδημία και η πληθωριστική έκρηξη επέφεραν θεμελιακές δυσκολίες στην ομαλή εξέλιξη των διατριβών των υποτρόφων. Είναι ευνόητο ότι οι κλειστές βιβλιοθήκες, το

κλείσιμο και ο περιορισμός της χρήσης εργαστηρίων και ερευνητικών μονάδων (λόγω ασθενείας του προσωπικού ή λόγω επιβολής ορίου ατόμων), η πρωτοφανής καθυστέρηση παράδοσης/έλλειψη αναλωσίμων, πρώτων υλών και ανταλλακτικών επιστημονικών μηχανημάτων, η αναβολή και ο χρονοβόρος επαναπρογραμματισμός επιτόπιων ερευνών ή από κοινού μελετών με ερευνητικά προγράμματα του εξωτερικού, αποτελούν μεταβλητές που κατέστησαν τιτάνιο το έργο της ολοκλήρωσης μιας διατριβής. Επίσης, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το ΙΚΥ φαίνεται να προβαίνει συχνά σε επιλογές που αναπαράγουν έναν άδικο διαχωρισμό των υποτρόφων του, των οποίων τις υποθέσεις διευθετεί με εντελώς διαφορετικά κριτήρια. Ένα παράδειγμα προκύπτει από τον τρόπο αντιμετώπισης των αιτημάτων του 1ου και 2ου κύκλου για παράταση στο πλαίσιο της πανδημίας αλλά και από την ανακολουθία στην επιλογή των ημερομηνιών έναρξης χρηματοδότησης για τις/τους υποτρόφους κάθε διαφορετικού προγράμματος

Το Σωματείο των ερευνητριών/των επιχείρησε να λάβει ενημέρωση από το Υπουργείο Παιδείας, τη διαχειριστική αρχή του σχετικού προγράμματος ΕΣΠΑ και το ΙΚΥ και έλαβε προφορική δέσμευση από συμβούλους του Υπουργού Παιδείας κατά τη διάρκεια συνάντησης με τη Γενική Γραμματεία Ανώτατης Εκπαίδευσης για νέα ΚΥΑ που θα απάλλασσε τους υποτρόφους από την υποχρέωση ολοκλήρωσης του διδακτορικού (λ.χ. ορισμός ως παραδοτέου μιας τελικής έκθεσης προόδου) καθώς και την κατάργηση του όρου επιστροφής των τροφείων. Μάλιστα, το Υπουργείο είχε ζητήσει από το Σωματείο να συντάξει την προτεινόμενη διατύπωση, όπως και συνέβη. Δυστυχώς, οι υπότροφοι ενημερώθηκαν ότι η ΚΥΑ δε θα εκδοθεί εξαιτίας νομικού κωλύματος που προκύπτει από τη λήξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με πολυπληθείς καταγγελίες το ΙΚΥ έχει απορρίψει το σύνολο σχεδόν των αιτημάτων απαλλαγής που επικαλούνται λόγους ανωτέρας βίας ακόμα και στην περίπτωση που συντρέχουν σημαντικοί λόγοι υγείας ή ανυπέρβλητα προβλήματα στην υλοποίηση της έρευνας (ενδεικτική είναι η περίπτωση ερευνήτριας της οποίας η έρευνα καθυστέρησε σημαντικά λόγω μιας απρόβλεπτης θανατηφόρας μόλυνσης των πειραματόζωων). Σύμφωνα με τις καταγγελίες των ερευνητών, το ΙΚΥ αντί να εξαντλήσει τις δυνατότητες που του δίνει το θεσμικό πλαίσιο υιοθέτησε μια ανελαστική στάση επιλέγοντας την επίδοση μέσω δικαστικών επιμελητών καταλογιστικών πράξεων με τις οποίες απαιτεί την επιστροφή του συνόλου των υποτροφιών. Επισημαίνεται ότι όρος της υποτροφίας ήταν ο/η υπότροφος να μην

εργάζεται κατά την χρονική περίοδο λήψης της κατά συνέπεια η απαίτηση επιστροφής των τροφείων ισοδυναμεί με οικονομική εξόντωση των υποτρόφων.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της υπερδέσμευσης του ΕΠ ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ όχι μόνο δεν θα υπάρξει απώλεια ευρωπαϊκών πόρων αλλά αντιθέτως θα κινητοποιηθούν πρόσθετοι εθνικοί πόροι προκειμένου να καλυφθούν οι αναληφθείσες δεσμεύσεις.

Ζητείται να κατατεθεί επίσημη αναφορά από το ΙΚΥ σχετικά με το πόσες υποτροφίες έχουν ολοκληρωθεί πληρώνοντας τα κριτήρια, πόσες εκκρεμούν και ποιο το ύψος της δαπάνης των εν λόγω υποτροφιών.

Κατόπιν αυτών, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- **Πόσα είναι τα διδακτορικά που δεν μπόρεσαν να ολοκληρωθούν και ποιο είναι το συνολικό χρηματικό ύψος των υποτροφιών αυτών των διδακτορικών;**
- **Γιατί η σχετική δαπάνη δεν καλύπτεται από εθνικούς πόρους λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική σημασία του ζητήματος;**
- **Σκοπεύει το Υπουργείο να προβεί στην έκδοση της σχετικής ΚΥΑ ή επιλέγει την οικονομική εξόντωση των υποτρόφων;**

Οι ερωτώντες βουλευτές

Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου

Αθανάσιος (Νάσος) Ηλιόπουλος

Δημήτριος Τζανακόπουλος

Μερόπη Τζούφη

Ευκλείδης Τσακαλώτος

Θεανώ Φωτίου